ECLI:LV:RLPT:2017:1204.C29437517.3.S
Lietas Nr.C29437517
Lietvedības Nr.C-4375-17/28

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 4.decembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Bērziņa
ar tiesas sēžu sekretāri S.Balodi,
piedaloties SIA "/Nosaukums A/" pilnvarotam pārstāvim /pers. A/ un /pers. B/ pilnvarotam pārstāvim zvērinātam advokātam Andrim Muceniekam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA "/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. B/ par darba tiesisko attiecību izbeigšanu un /pers. B/ prasībā pret SIA "/Nosaukums A/" par darba devēja rīkojuma par atstādināšanu no darba atzīšanu par spēkā neesošu un vidējās izpeļņas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2017.gada 8.maijā saņemts /pers. B/ (turpmāk – prasītājs) prasības pieteikums un 2017.gada 10.novembrī prasības pieteikuma papildinājumi un precizējumi pret SIA "/Nosaukums A/" (turpmāk – atbildētājs) par darba devēja rīkojuma par atstādināšanu no darba atzīšanu par spēkā neesošu un vidējās izpeļņas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi argumenti.

No atbildētāja 2017.gada 3.aprīļa rīkojuma Nr.2017.04/002 "Par /pers. B/ atstādināšanu no darba un dienesta komisijas izveidi" konstatējams, ka uzsākta dienesta izmeklēšana, nosakot izmeklēšanas darbību termiņu līdz 2017.gada 30.aprīlim. Savukārt prasītājam noteikts aizliegums atrasties darba vietā un pildīt savus darba pienākumus līdz 2017.gada 2.jūlijam, tas ir, piemērojot maksimālo trīs mēnešu atstādināšanas termiņu.

Konkrētajā gadījumā, kā redzams, atbildētāja rīkojumā nav norādīts pamatojums šādam maksimālam atstādināšanas termiņam, turklāt nav saprotams, kādēļ prasītājs ir jāatstādina līdz 2017.gada 2.jūlijam, ja dienesta izmeklēšana darbības termiņš noteikts līdz 2017.gada 30.aprīlim.

Pamatojoties uz minēto, atzīstams, ka konkrētajā gadījumā prasītāja atstādināšanas termiņš nav atzīstams par saprātīgu un samērīgu, tādējādi atbildētāja 2017.gada 3.aprīļa rīkojums Nr.2017.04/002 "Par /pers. B/ atstādināšanu no darba un dienesta komisijas izveidi" atzīstams par prettiesisku un spēkā neesošu.

Prasītājs lūdz atzīt par prettiesisku un spēkā neesošu atbildētāja 2017.gada 3.aprīļa rīkojumu Nr.2017.04/002 "Par /pers. B/ atstādināšanu no darba un dienesta komisijas izveidi"; piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējuma laiku no 2017.gada 3.aprīļa līdz 2017.gada 2.jūlijam 2 742,99 EUR apmērā un tiesāšanās izdevumus.

Prasība pamatota ar Darba likuma 58.pantu, 30.pantu.

[2] Tiesā 2017.gada 13.jūnijā saņemti atbildētāja paskaidrojumi.

Paskaidrojumos norādīti šādi argumenti.

Ņemot vērā, ka laika posmā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada 28.martam atbildētāja lietvedībā tika saņemti dažu valsts iestāžu ziņojumi par to, ka atbildētāja komercdirektors (prasītājs), būdams citas kapitālsabiedrības amatpersona (prokūrists), sniedz konsultatīvus pakalpojumus sabiedrībai ar ierobežotu atbildību /Nosaukums B/, vienotais reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, juridiskā adrese: /adrese/ par komercdarbības attīstīšanu, atbildētājam radās pamatotas aizdomas, ka prasītājs ļaunprātīgi un prettiesiski izmantojot atbildētāja uzticību, ilgstošu laika posmu ir pārkāpis Darba līguma Nr.2 2.1. punkta 20., 23., 34.apakšpunktu, kā arī 2.2.punkta 1., 3., 4. un 5.apakšpunktu. Tādēļ atbildētājs 2017.gada 3.aprīlī pieņēma lēmumu uzsākt dienesta izmeklēšanu, lai noskaidrotu iespējamā ilgstošā Darba līguma pārkāpuma apstākļus un smagumu, nosakot izmeklēšanas darbību termiņu līdz 2017.gada 30.aprīlim.

Atbildētājs uzskata, ka prasītāja prasības pieteikumā izteikti nepamatoti un kļūdaini argumenti, ka viņa atstādināšanas no darba termiņš ir tieši saistīts ar dienesta izmeklēšanas termiņu, līdz ar ko nevar turpināties ilgāk par 2017.gada 30.aprīli.

Atbildētājs 2017.gada 3.aprīļa rīkojuma Nr.2017.04/002 3.punktā ir nepārprotami norādījis pamatojumus, argumentus un secinājumus, kāpēc prasītājs ir atstādināts no darba uz maksimālu termiņu saskaņā ar Darba likuma 58.panta piekto daļu. Bez tam var nepārprotami secināt, ka rīkojuma 3.punkts nekādā veidā nav saistīts ar dienesta izmeklēšanas komisijas darbu, jo prasītājs tika atstādināts no darba, lai aizsargātu atbildētāja likumiskas un komerciālas intereses, kā to nosaka Darba likuma 58.panta trešo daļa, ņemot vērā Komerclikuma 169.panta pirmajā daļā noteikto. Proti, rīkojuma 3.punktā ir norādīts, ka ņemot vērā, ka prasītāja rīcība var nepārprotami tieši apdraudēt atbildētāja komercdarbību un reputāciju, pamatojoties uz Darba likuma 58.panta pirmo un trešo daļu, ka arī vadoties no Darba likuma 86. un 87.panta, vienlaikus ņemot vērā Komerclikuma 169.panta pirmajā daļā noteikto, proti, ka valdes loceklim savi pienākumi ir jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam, un pamatojoties uz Civillikuma 1639.pantā noteikto, ka tiesību aizskārums uzliek atbildību tam, kas pieļauj to tādos apstākļos, kuri, pēc viņa personiskām attiecībām pret aizskārēju, dod viņam, kā vienam no vecākiem vai saimniekam, iespēju un tātad arī uzliek pienākumu aizkavēt tādu aizskārumu, atstādināt prasītāju no darba ar 2017.gada 3.aprīli un noteikt prasītājam aizliegumu atrasties darba vietā un pildīt savus darba pienākumus līdz 2017.gada 2.jūlijam, atstādināšanas laikā nesaglabājot prasītājam vidējo izpeļņu.

Atbildētājs, ļaujot prasītājam pildīt komercdirektora amata pienākumus, nevar būt drošs, ka prasītājs, pārstāvot atbildētāju darījumos ar sadarbības partneriem, pieņemot jaunus atbildētāja darbiniekus darbā, veicot atbildētāja grāmatvedības kārtošanu, kā arī veicot citus Darba līgumā paredzētos pienākumos, rūpēsies par atbildētāja kā darba devēja reputāciju, komercdarījumu izdevīgumu un peļņas nešanu, lai ar visām prasītāja kā atbildētāja darbinieka pūlēm attīstītu atbildētāja komercdarbību, kā tas piemīt sabiedrībā pieņemtajam labas komercdarbības pārvaldības principam. No civillietas faktiskajiem apstākļiem izriet, ka prasītājs ar savu darbošanos atbildētāja tiešo konkurentu interesēs ir neatgriezeniski zaudējis atbildētāja kā darba

devējas uzticību, līdz ar ko vairs nav iespējams atļaut prasītājam pildīt tiešos Darba līgumā noteiktos pienākumus.

Atbildētājs uzskata, ka darba devēja uzticības zudums, kuru izraisījusi darbinieka pretlikumīga un neētiska rīcība, ir objektīvs un pamatots iemesls viņa atstādināšanai no darba.

Norāda, ka galīgā jeb koriģētā prasītāja vidējā darba dienas izpeļņa ir 45,597 x 0,9658 = 44,04 EUR. Uzskata, ka prasības apmierināšanas gadījumā būtu jāpiedzen summa 880,80 EUR apmērā (44,04 EUR x 20 darbam dienas).

[3] Tiesā 2017.gada 26.maijā saņemts atbildētāja prasības pieteikums pret prasītāju par darba tiesisko attiecību izbeigšanu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi argumenti.

2017.gada 28.aprīlī atbildētāja dienesta izmeklēšanas komisija sagatavoja atzinumu par šādiem konstatētiem faktiem.

2017.gada 17.janvārī atbildētājs saņēma Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes Otrās izmeklēšanas daļas vecākā izmeklētāja Jāņa Vabala ziņojumu par resoriskās pārbaudes rezultātiem.

Papildus iepriekš minētajam 2017.gada 28.februārī atbildētājs saņēma Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras prokurores Guntas Vaikules ziņojumu.

Turpinot iepriekš minēto, izmeklēšanas komisija dienesta izmeklēšanas gaitā veica kapitālsabiedrību SIA /Nosaukums E/ un SIA "/Nosaukums B/ padziļinātu izpēti un konstatēja šādus faktus.

SIA /Nosaukums B/ ir reģistrēta LR uzņēmumu reģistra komercreģistrā 2015.gada 19.jūnijā. SIA /Nosaukums B/ vienīgā īpašniece un valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi ir /pers. E/. SIA /Nosaukums B/ juridiskā adrese ir /adrese/. Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta publiskojamo datu bāzi SIA /Nosaukums B/ pamatdarbība ir apģērbu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos un tai pieder divas struktūrvienības: Veikals /Nosaukums D/ /adrese/ (struktūrvienības reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/), un veikals /Nosaukums D/ /adrese/ (struktūrvienības reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/). Tādējādi ir secināms, ka SIA /Nosaukums B/ veic savu saimniecisko darbību zem preču zīmes /Nosaukums D/.

Saskaņā ar Patentu valdes preču zīmes reģistru par preču zīmju /Nosaukums D/ ar reģistrācijas Nr./numurs/ un Nr./numurs/īpašnieku ir reģistrēts prasītājs, uz kura vārda ir nostiprinātas ekskluzīvas autortiesības strādāt zem minētājām preču zīmēm apģērbu, tai skaitā vīriešu apģērbu, apavu, galvassegu ražošanas un mazumtirdzniecības pakalpojumu un apģērbu, apģērbu aksesuāru un ādas izstrādājumu pārdošanas jomās.

SIA /Nosaukums E/ ir reģistrēta LR uzņēmumu reģistra komercreģistrā 2000.gada 5.septembrī. SIA /Nosaukums E/ vienīgā īpašniece ir /pers. F/. personas kods: /personas kods/, kas līdz 2016.gada 29.septembrim bija arī kapitālsabiedrības valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi un ir izslēgta no valdes sastāva sakarā ar valdes locekļa nāvi, pamatojoties uz likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmu reģistru" 4.4. panta otro daļu.

2015.gada 27.februārī SIA /Nosaukums E/ ir izdevusi prokūru prasītājam ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, tai skaitā tiesībām atsavināt, ieķīlāt un apgrūtināt ar lietu tiesībām nekustamo īpašumu. SIA /Nosaukums E/ juridiskā adrese ir /adrese/. Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta publiskojamo datu bāzi SIA /Nosaukums E/ pamatdarbība ir sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana un kā papilddarbības veids ir norādīta apģērbu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos, un tai pieder viena struktūrvienība – veikals /adrese/ (struktūrvienības reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/).

Izmeklēšanas komisija ir secinājusi, ka, pirmkārt, gan SIA /Nosaukums B/, gan SIA /Nosaukums E/ juridiskās adreses ir reģistrētas vienā nekustamajā īpašumā /adrese/, kas savukārt ir arī prasītāja dzīvesvietas adrese un saskaņā ar ierakstiem Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ pieder /pers. F/, personas kods /personas kods/. kas ir mirusi 2016. gada septembrī, un šobrīd nekustamā īpašuma tiesiskais valdītājs, kuram pieder šī īpašuma lietas tiesības, ir prasītājs. Otrkārt, gan SIA /Nosaukums B/, gan SIA /Nosaukums E/ veic savu komercdarbību vienā nozarē, proti, apģērbu mazumtirdzniecībā specializētajos veikalos. Bez tam gan SIA /Nosaukums B/, gan /Nosaukums E/ ir reģistrējušas savas struktūrvienības ne tikai vienā nekustamajā īpašumā, bet, kā to apstiprina ieraksti Valsts ieņēmumu dienesta publiskojamo datu bāzē, arī vienā telpā adresē /adrese/, kas savukārt saskaņā ar ierakstiem Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs/ pieder prasītājam. Treškārt, atbildētāja firmas nosaukums līdz 2016.gada 4.janvārim bija SIA /Nosaukums D/, kas ir ļoti līdzīgs SIA /Nosaukums B/ nosaukumam un pilnīgi sakrīt ar SIA /Nosaukums B/ saimnieciskajā darbībā lietoto tirdzniecības zīmi - /Nosaukums D/. Ceturtkārt, atbildētāja izmeklēšanas komisija ir secinājusi, ka ir grūti iedomāties un pieņemt par taisnību, ka prasītājs kā preču zīmes īpašnieks, vienlaikus būdams SIA /Nosaukums E/ amatpersona, nekustamā īpašuma /adrese/. īpašnieks, nekustamā īpašuma /adrese/ un kapitālsabiedrības SIA /Nosaukums E/ tiešais mantinieks, brīvprātīgi, slēdzot bezatlīdzības sadarbības līgumus par franšīzes pakalpojumiem un atbalsta sniegšanu SIA /Nosaukums B/, vēlējās attīstīt SIA /Nosaukums E/ un prasītāja tiešā konkurenta - SIA /Nosaukums B/ komercdarbību, jo tas ir pretrunā ar pašu komercdarbības pamatmērķi un jēdzienu, jo komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants.

Pamatojoties uz izmeklēšanas gaitā iegūtajiem netiešajiem pierādījumiem. atbildētāja izmeklēšanas komisija neapšaubāmi ir secinājusi, ka prasītājs, atrodoties attaisnotā prombūtnē, izmantojot atbildētāja uzticību, darba gaitā iegūtus sakarus ar piegādātajiem, sadarbības partneriem, kā arī viņam uzticēto atbildētāja konfidenciālo informāciju (komercnoslēpumu), ir rīkojies prettiesiski un organizējis atbildētāja tiešo konkurentu saimniecisko darbību ne tikai tajā pašā tirgus nišā, bet arī atvēris SIA /Nosaukums B/ struktūrvienību blakus atbildētāja veikalam tirdzniecības centrā /Nosaukums F/, /adrese/, tādējādi rīkojoties pretējie labiem tikumiem, un ar savu rīcību viennozīmīgi ir nodarījis kaitējumu atbildētāja komercdarbībai, zaudējot atbildētāja kā darba devējas uzticību, kas ir pietiekams pamats jautājuma par Darba līguma izbeigšanu izlemšanai.

Balstoties uz visu iepriekš minēto un pastāvošo un nostiprināto judikatūru darba tiesībās, darbinieka rīcība ir atzīstama par prettiesisku ne tikai tad, ja viņš pārkāpj kādu konkrētu normatīvā akta normu, bet arī tad, ja viņš, neizrādot nepieciešamo rūpību, vai nu vispār nepilda vai nepienācīgi pilda savus darba pienākumus, kas konkretizēti darba līgumā un citos darba devēja aktos, kuri ir saistoši attiecīgajam darbiniekam. Nav nepieciešams, lai tiesību aizskārējs (prasītājs) būtu gribējis radīt tiesību aizskāruma sekas, pietiek ar nolūku kaitēt, tas ir. pārkāpt cita (atbildētāja) tiesības, nodarīt kaitējumu.

Lemjot par Darba līguma izbeigšanu, atbildētājs ņem vērā, ka laika posmā no 2015.gada 22.decembra līdz 2017.gada 13.martam prasītājs atradās attaisnotā prombūtnē, tādējādi prettiesiskā rīcība pieļauta ārpus darba pienākumu pildīšanas laika.

Tādēļ nav iespējams izbeigt Darba līgumu, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2. punktu, jo saskaņā ar pastāvošo judikatūru darba tiesībās ir atzīts fakts, ka nepieciešami šādi priekšnoteikumi darbinieka atlaišanai pēc Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punkta: 1) darbinieka prettiesiskas rīcības konstatēšana, 2) prettiesiskā rīcība pieļauta darba pienākumu izpildīšanas laikā, 3) noslēgts tāds darba līgums, kurā ir svarīga un būtiska darba devēja uzticība, 4) pārkāpums ir tāds, kas ir pamats darba devēja uzticības zaudēšanai.

Savukārt Darba likuma 101.panta piektajā daļā ir paredzēts izņēmums darba tiesisko attiecību izbeigšanai, kas ir atšķirīgs no citiem darba devēja uzteikuma pamatiem. Šī panta daļa paredz, ka izņēmuma kārtā darba devējam ir tiesības viena mēneša laikā celt prasību tiesā par darba tiesisko attiecību izbeigšanu gadījumos, kas nav minēti šā panta pirmajā daļā, ja viņam ir svarīgs iemesls. Par šādu iemeslu atzīstams katrs tāds apstāklis, kas, pamatojoties uz tikumības un savstarpējas taisnprātības apsvērumiem, neļauj turpināt darba tiesiskās attiecības.

Atbildētāja ieskatā, balstoties uz iepriekš izklāstītajiem faktiem un izdarītajiem secinājumiem, kā arī vadoties no tikumības un savstarpējas

taisnprātības apsvērumiem, šāda prasītāja rīcība neļauj turpināt darba tiesiskās attiecības, kas izriet no 2004.gada 1.jūnijā noslēgtā Darba līguma. Līdz ar ko 2017.gada 25.maijā atbildētājs Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā ir cēla prasības pieteikumu par starp atbildētāju un prasītāju pastāvošo darba attiecību izbeigšanu.

Atbilstoši Darba likuma 101.panta trešajai daļai darba devējs var uzteikt darba līgumu, pamatojoties uz Darba likuma 101. panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4. un 5.punkta noteikumiem (apstākļi, kas saistīti ar darbinieka uzvedību), ne vēlāk kā viena mēneša laikā no pārkāpuma atklāšanas dienas, neieskaitot darbinieka pārejošas darbnespējas laiku vai laiku, kad viņš ir bijis atvaļinājumā vai nav veicis darbu citu attaisnojošu iemeslu dēļ, bet ne vēlāk kā 12 mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas.

Gadījumos, kad pārkāpumam bijis ilgstošs raksturs, par tā atklāšanas laiku var atzīt arī citu dienu. Kā norādījis Senāts 2004.gada 28. janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-38, par pārkāpuma atklāšanas dienu atzīstama diena, kad sastādīts slēdziens, kurā konstatēts pārkāpums. Atbildētāja ieskatā prasītāja prettiesiskajām rīcībām ir ilgstošs raksturs, līdz ar ko par prasītāja prettiesisko rīcību atklāšanas dienu ir uzskatāms 2017.gada 28.aprīlis, tas ir, Dienesta izmeklēšanas komisijas atzinuma sagatavošanas datums.

Atbildētājs lūdz izbeigt starp atbildētāju un prasītāju pastāvošās darba tiesiskās attiecības, kas izriet no 2004.gada 1.jūnijā noslēgtā Darba līguma Nr.2.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1640., 1641., 1644., 1646 un 2193.pantu, Darba likuma 50., 83.pantu, 86.panta pirmo daļu, 91., 92.pantu, 101.panta trešo un piekto daļu.

[4] Tiesā 2017.gada 25.septembrī saņemti prasītāja paskaidrojumi.

Paskaidrojumos norādīti šādi argumenti.

Atbildētāja valdē ar tiesībām pārstāvēt komercsabiedrību atsevišķi ir /pers. L/, kura ir atbildētāja laulātā un ar kuru pēdējam laulāto faktiskās attiecības nepastāv jau ilgstošu gadus, kā arī /pers. M/, kura, savukārt, ir atbildētāja laulātās māsa.

/pers. L/ 2015.gada 6.februārī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā cēlusi prasību pret atbildētāju par laulības šķiršanu un laulāto mantas sadali, par ko ierosināta civillieta Nr.C29421915 un kuras ietvaros atbildētājs ir iesniedzis pretprasību par laulāto kopīgās mantas sadali. Šī civillieta joprojām atrodas iztiesāšanas stadijā pirmās instances tiesā.

2015.gada 11.martā prasītāja vadība pārcēla uzņēmuma biroju no līdzšinējām telpām /adrese/ uz jaunām telpām, paņemot līdzi visus dokumentus, tehniku un aprīkojumu, kā arī visus biroja darbiniekus, izņemot tikai atbildētāju (komercdirektoru).

Šajā sakarā prasītājs ir cēlis Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret atbildētāju par darba devējas atšķirīgas attieksmes izbeigšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu, par ko 2015.gada 17.jūnijā ierosināta civillieta Nr.C29540015. Tiesvedība šajā civillietā šobrīd apturēta ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 30.marta lēmumu līdz stāsies likumīgā spēkā nolēmums citā civillietā par atjaunošanu darbā.

2015.gada 22.jūlijā prasītājs cēla Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā prasību pret atbildētāju par izlikšanu no nedzīvojamām telpām un zaudējumu piedziņu, par ko ierosināta civillieta Nr.C32308815, kas joprojām atrodas iztiesāšanas stadijā pirmās instances tiesā

2017.gada 14.augustā atbildētājs izdeva prasītājam rīkojumu par aizliegumu atrasties darba vietā, ar kuru prasītājs atstādināts no darba ar 2017.gada 15.augustu, nosakot aizliegumu atrasties darba vietā un pildīt savus darba pienākumus līdz darba devējas celtā prasības pieteikuma izskatīšanai pēc būtības un tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Kopš 2015.gada 22.decembra, ar kuru pēc darba devējas uzteikuma starp pusēm darba tiesiskās attiecības juridiski tika izbeigtas, atbildētājs vairs nav pildījis komercdirektora amata pienākumus SIA /Nosaukums A/. Savukārt savā darba vietā prasītājs faktiski nav atradies jau kopš 2015.gada 11.marta, tas ir, kopš brīža, kad atbildētāja vadība pārcēla uzņēmuma biroju no līdzšinējām telpām, kas atradās /adrese/, uz jaunām telpām, paņemot līdzi visus dokumentus, tehniku un aprīkojumu, kā arī visus biroja darbiniekus, izņemot tikai atbildētāju.

To, ka atbildētājs bija pārcēlis uzņēmumu biroju uz citām telpām nepārprotami pierāda izdruka no publiski pieejamā Valsts ieņēmumu dienesta uzturētā reģistra "Nodokļu maksātāji un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrs" un no kura ir konstatējams, ka SIA /Nosaukums A/ Valsts ieņēmumu dienestā kā struktūrvienību "ofiss-birojs" bija reģistrējusi /adrese/ laika periodā no 2009.gada 18.maija līdz 2015.gada 31.martam.

Tāpat, kā redzams no minētajā reģistrā publicētajiem datiem, tad, sākot ar 2015.gada 31.martu, atbildētāja kā struktūrvienību "Birojs/noliktava" bija reģistrējusi tikai vienu adresi: /adrese/, taču šajā adresē atbildētāja darba vieta nekad nav bijusi.

Līdz ar to prasītājam, ņemot vērā gan norādīto atlaišanas faktu, gan arī faktu par darba devējas biroja "pārcelšanu" uz citu adresi, nav bijusi nekāda iespēja piekļūt uzņēmuma komercnoslēpumam, dokumentiem u.tml. informācijai.

Tādējādi, neskatoties uz to, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2017.gada 13.marta spriedumu civillietā Nr.C29354316 prasītājs tika nekavējoties atjaunots darbā, tomēr atbildētājs šo spriedumu, t.sk. tiesas secinājumu par uzteikuma prettiesiskumu, pārsūdzēja un tikai ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2017.gada 24.jūlija rīcības sēdes lēmumu minētais spriedums stājās likumīgā spēkā.

Taču jau 2017.gada 26.maijā atbildētājs cēla tiesā izskatāmo prasību pret prasītāju par darba līguma izbeigšanu, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta piekto daļu. Tātad laikā, kamēr vēl bija spēkā darba devējas 2015.gada 11.decembra uzteikums, tā cēla prasību tiesā par darba tiesisko attiecību izbeigšanu, kas jo īpaši norāda uz darba devējas subjektīvo vēlmi jebkurā gadījumā atbrīvoties no prasītāja kā darbinieka.

Prasības pieteikumā norādīts, ka laikā no 2015.gada 22.decembra līdz 2017.gada 13.martam darbinieks atradās attaisnotā prombūtnē, tādējādi prettiesiskā rīcība pieļauta ārpus darba pienākumu pildīšanas laika, līdz ar to neesot iespējams izbeigt darba līgumu, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punktu (darbinieks, veicot darbu, rīkojies prettiesiski un tādēļ zaudējis darba devēja uzticību), tāpēc prasība celta pēc Darba likuma 101.panta piektās daļas.

Nav juridiski pareizs atbildētāja arguments par prasītāja attaisnoto prombūtni, jo faktiski šajā laikā (t.i., līdz pat 2017.gada 24.jūlijam) darba tiesiskās attiecības starp pusēm juridiski nepastāvēja.

Prasītāja ieskatā, arī Darba likuma 101.panta piektās daļas piemērošanai par atlaišanas pamatu ir nepieciešams, lai starp pusēm pastāvētu darba tiesiskās attiecības. Konkrētajā gadījumā sakarā ar atlaišanu no 2015.gada 22.decembra līdz šā atlaišanas pamata prettiesiskuma nodibināšanai ar tiesas spriedumu, kas stājās spēkā 2017.gada 24.jūlijā, starp pusēm darba tiesiskās attiecības nepastāvēja.

Līdz ar to nevar šajā laikā arī pastāvēt tādi izņēmuma kārtā esoši svarīgi apstākļi, kas balstīti uz tikumību un taisnprātību, un pastāv ārpus darba pienākumu pildīšanas *(kā to norāda atbildētājs),* bet tomēr kalpo par pamatu darbinieka atlaišanai, tātad darba tiesisko attiecību izbeigšanai.

Minētie apstākļi ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Nesekmīgi mēģinot atlaist no darba atbildētāju pēc Darba likuma 101.panta pirmās daļas 1.punkta, atbildētājs apsvēris iespēju atlaist prasītāju pēc Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punkta, tomēr tā kā panta konstrukcijas dēļ *(kas prasa darba veikšanu uzteikuma laikā)* tas nav iespējams, atbildētājs izvēlējies Darba likuma 101.panta piekto daļu par atlaišanas pamatu.

Šādi apstākļi norāda uz apzinātu tiesību normu piemeklēšanu, pēc kurām prasītāju juridiski varētu atlaist no darba, tātad - atlaišanas pamats nav patiesi apstākļi, kas darba devēja ieskatā, nepieļautu turpināt darba tiesiskās attiecības.

Līdz ar to patiesībā nav konstatējams tāds svarīgs iemesls Darba likuma 101.panta piektās daļas izpratnē, kas būtu pamats šīs normas

piemērošanai konkrētajā gadījumā, bet gan atbildētājs ir vēlējies izmantot jebkuru Darba likumā juridiski iespējamo atlaišanas pamatu pret prasītāju, lai jebkurā gadījumā nepieļautu darba tiesisko attiecību turpināšanu.

Taču Darba likuma 101.panta piektās daļas mērķis nekādā gadījumā nav tās izmantošana šādā situācijā, t.i., kā "pēdējais" līdzeklis *(kad panta pirmajā daļā ietvertie pamati jau izlietoti),* lai atlaistu darbinieku, kuru citādi atlaist nevar, jo nav tam nekāda iemesla. Tieši pretēji, šī norma ir izņēmuma gadījums īpaši svarīga iemesla situācijā, par kādu nevar atzīt darba devēja subjektīvo vēlmi atbrīvoties no darbinieka personisku motīvu dēļ.

Jāņem vērā arī faktiskie apstākļi par pušu savstarpējām attiecībām. Tā, piemēram, civillietā Nr.C29354316 par atjaunošanu darbā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2016.gada 20.oktobra spriedumā ņēma vērā apstākli, ka lēmuma pieņemšanu par darba līguma uzteikumu varēja ietekmēt arī subjektīvi faktori, tādi kā atbildētājas vadības personīgā attieksme vai nepatika pret prasītāju kā darbinieku un komercdirektoru.

Konkrētajā gadījumā viennozīmīgi konstatējams, ka atbildētāja vēlme izbeigt darba tiesiskās attiecības ir balstīta uz tās valdes locekļu personisku nepatiku pret prasītāju, jo prasības pieteikums nesatur nekādus tiešus argumentus par to, kāda konkrēti prasītāja rīcība bijusi pretēja tikumībai un taisnprātībai, kādas konkrēti atbildētāja darbības bijušas prettiesiskas.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts minētajā **2012**.gada **21.**marta spriedumā lietā Nr.**SKC-368/2012** norādījis, ka ir jābūt skaidri redzamam, kādas darbinieka darbības ir atzītas par tādām, kas ir prettiesiskas, var kaitēt darba devējas vai trešo personu interesēm (sk., šā sprieduma **8.**punktu).

Kā redzams, tad konkrētajā gadījumā prasības pieteikumā norādītie apstākļi prasītāja atlaišanas pamatojumu veido, balstoties uz atbildētāja izveidotās dienesta komisijas atzinumā secināto.

Atbildētājs prasības pieteikumā norāda, ka 2017.gada 3.aprīlī nolemts uzsākt dienesta izmeklēšanu, lai noskaidrotu prasītāja, iespējamā, ilgstošā darba līguma pārkāpuma apstākļus un smagumu. Pirmkārt, atbildētājs pats iniciējis no valsts iestādēm saņemto informāciju par prasītāju, uz kuru atsaucas prasības pieteikumā. Arī no Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras 2017.gada 28.februāra vēstules "Par sūdzības izskatīšanu" redzams, ka tā sniegta atbildētājam, atbildot uz atbildētāja 2017.gada 31.janvāra sūdzību par Valsts ieņēmumu dienesta 2017.gada 17.janvāra lēmumu, kurš atstāts negrozīts. Otrkārt, šāda prasībā minēto pierādījumu saņemšana pēc paša atbildētāja ierosinātas iniciatīvas, kalpoja par pamatu atbildētājam izveidot izmeklēšanas komisiju, kura savukārt faktiski bija fikcija.

Līdz ar to šīs prasības celšana pēc būtības nav saistīta ar Civilprocesa likuma 1.panta pirmajā daļā minēto atbildētāja aizskarto tiesību aizsardzību, bet gan ir "mākslīga", tādējādi atbildētājs nav ievērojis to, ka, vēršoties tiesā, strīdam ir jābūt patiesam. Arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa norādījusi, ka strīdam ir jābūt patiesam un nopietnam, savukārt tiesvedības rezultātam ir jābūt tieši izšķirošam attiecībā uz tiesībām" *(sk., ECT 2012.gada 3.aprīļa spriedums lietā Boulois pret Luksemburgu Nr.37575/04, 90.pkt).*

Proti, patiesībai neatbilst tas, ka tikai pēc minēto valsts iestāžu atbildes vēstuļu saņemšanas atbildētājam sāka rasties šaubas par prasītāja rīcības tiesiskumu. Minēto atbildētāja apgalvojumu apgāž gan tas, ka atbildētājs pats, vēršoties norādītajās valsts iestādēs, jau rakstīja par savām šaubām par prasītāja rīcību *(un šīs šaubas pēc valsts iestāžu atbildēm apstiprinātas ar pierādījumiem netika),* gan arī tas, ka tieši tādus pašus argumentus par prasītāja it kā prettiesisku rīcību atbildētājs norādīja arī civillietā Nr.C29354316 par atjaunošanu darbā, sniedzot mutvārdu paskaidrojumus tiesas sēdēs (gan pirmās, gan apelācijas instances tiesā) un pēc tam iesniedzot apelācijas un kasācijas sūdzību.

Minētajā civillietā par atjaunošanu darbā, darba devēja iesniedza pierādījumus, t.sk. detektīva atzinumu, kurš izsekoja /pers. B/ (lai gan ES tiesas praksē atzīts, ka ārpus darba telpām un darba pienākumu veikšanas pierādījumu vākšana par darbinieku, lai to izmantotu tiesā pret viņu, ir nepieļaujama iejaukšanās darbinieka privātajā dzīvē), saraksti ar sadarbības partneriem, telefonsarunu izdrukas u.tml., lai it kā pierādītu savu viedokli par to, ka prasītājs darbojas SIA /Nosaukums B/ interesēs, ir šī uzņēmuma faktiskais valdītājs un labuma guvējs, un, būdams vēl darbinieks, izmantoja komercnoslēpumu saturošu informāciju. Tiesa šos pierādījumus vērtēja un atzina, ka šādi pierādījumi nepierāda faktu, ka darbinieks nodarījis jebkādu kaitējumu darba devējai. Pārsūdzot minēto spriedumu atbildētāja arī savā apelācijas sūdzībā norādīja, ka prasītājs darbojas SIA /Nosaukums B/ interesēs un ir izmantojis komercnoslēpumu saturošu informāciju. Kā redzams, no šajā lietā iesniegtajiem pierādījumiem, nekas no minētajiem apgalvojumiem nav apstiprinājies.

Tomēr šajā aspektā svarīgi ir tas, ka atbildētājs jau 2016.gada 28.novembrī sagatavotajā apelācijas sūdzībā lietā Nr.C29534316 un 2017.gada 25.aprīlī sagatavotajā kasācijas sūdzībā lietā Nr.C29354316 pauda savu viedokli par prasītāja darbošanos konkurējoša uzņēmuma interesēs un par it kā atbildētāja pieļautu komercnoslēpuma izpaušanu. Tāpat arī izskatāmās prasības argumenti satur viedokli, ko it kā pamato izmeklēšanas komisijas secinājumi (jeb arī viedoklis), par prasītāja darbošanos konkurējošā uzņēmuma interesēs un komercnoslēpuma izpaušanu.

Kā redzams, prasītājas izveidotās izmeklēšanas komisijas secinājumu pamatā ir: publiski pieejama informācija no Uzņēmumu reģistra un zemesgrāmatas, kurā atbildētājs varēja ieskatīties jau sen, turklāt šī informācija neapliecina prasītāja prettiesisku rīcību attiecībā pret darba devēju; aspekti par prasītājam piederošās preču zīmes /Nosaukums D/ lietojumu, kas nevar ietekmēt konkrēto strīdu, jo prasītājs ar savu mantu, t.sk. preču zīmi var rīkoties pēc saviem ieskatiem, nekāds aizliegums šādai rīcībai nepastāv, turklāt šo preču zīmi ilgstoši izmantoja atbildētājs uz starp pusēm noslēgta līguma pamata, taču minētā līguma darbības termiņš ir beidzies un atbildētājam nav tiesību uz šo preču zīmi.

Savukārt, ja atbildētājam ir kādi iebildumi pret SIA /Nosaukums B/ par tā darbošanos vienā nozarē un tajā pašā tirdzniecības centrā, tad šādi iebildumi jāizsaka SIA /Nosaukums B/, nevis prasītājam darba lietā.

Prasītājam nav aizliegts būt par prokūristu citā uzņēmumā, kuram noslēgts sadarbības līgums ar SIA /Nosaukums B/. Prokūrists SIA /Nosaukums E/ prasītājs ir jau kopš 2015.gada 27.februāra, tas atbildētājam nebija noslēpums, jo šāda informācija ir publiski pieejama.

Bez tam arī atbildētāja valdes locekle /pers. L/ ir vienīgais dalībnieks un valdes locekle SIA "/Nosaukums S/" un arī šis uzņēmums nodarbojas ar apģērbu mazumtirdzniecību specializētos veikalos un arī atzīstams par atbildētāja tiešo konkurentu.

Visi atbildētāja izveidotās komisijas secinājumi, kas attiecas uz prasītāja it kā pieļautu prettiesisku *rīcību, ir tās subjektīvais viedoklis, kas nav pierādīts. Faktiski prasības pieteikumā norādīto viedokli par prasītāja prettiesisku rīcību pamato atbildētāja pašas izveidotās izmeklēšanas komisijas atzinums, kurā arī pausts* tikai atbildētāja subjektīvais viedoklis.

Treškārt**,** prasītājam ir saprotams, kāpēc šādos apstākļos atbildētājs organizēja izmeklēšanas komisiju, kas konstatēja tikai to, ko jau iepriekš pats atbildētājs bija apgalvojis citā civillietā, t.i., lai šķietami iegūtu termiņu prasības celšanai.

Proti, tiesu praksē atzīts, ka slēdziena, kurā konstatēts pārkāpums, izdarīšanas diena var tikt atzīta par pārkāpuma atklāšanas dienu *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta spriedumu lietā SKC-222/2004, SKC-547/2006, SKC-203/2010).*

Līdz ar to atbildētājs apzinājās, ka ir nokavējis visus Darba likumā noteiktos termiņus, lai izteiktu iebildumus par prasītāja darbu, tāpēc tas mākslīgi iniciēja it kā jaunu pierādījumu saņemšanu no valsts iestādēm, kas it kā bija pamats rīkot izmeklēšanas komisiju, pēc kuras slēdziena saņemšanas atbildētājs cēla tiesā šo prasību, tādējādi šķietami ievērojot viena mēneša termiņu prasības celšanai.

Tā kā šī prasība celta 2017.gada 26.maijā, tad konstatējams, ka ir pagājis vairāk par 12 mēnešiem no iespējamā pārkāpuma (kas varēja notikt tikai atbildētājam veicot darbu) izdarīšanas brīža. Tādējādi prasība arī dēļ noilguma iestāšanās nevar tikt apmierināta, jo noilgums ir patstāvīgs prasības noraidīšanas pamats.

Atbildētāja minētais pārmetums par komercnoslēpuma izpaušanu ir nepierādīts. Prasītāja ieskatā atbildētāja argumenti šajā aspektā vairāk attiecas

uz konkurences ierobežojumu pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanās (Darba likuma 84.pants). Taču arī šādā gadījumā jāņem vērā, ka prasītājs nav ar atbildētāju noslēdzis vienošanos par konkurences ierobežojumu pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanās, tāpēc minēto normu nevar piemērot. Turklāt jebkurā gadījumā nozīme ir piešķirama informācijas *(kas varētu tikt izpausta, pārkāpjot komercnoslēpuma izpaušanas aizliegumu vai konkurences ierobežojumu)* vecumam. Eiropas Komisija lietā Nr.92/157/EEC UK *Agricultural Tractor Registration Exchanges* noteikusi, ka apmaiņa ar informāciju, kas ir vecāka par vienu gadu, nespēj negatīvi ietekmēt konkurenci konkrētajā tirgū.

[5] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017.gada 4.oktobra lēmumu nolemts civillietai Nr.C29437517 SIA "/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. B/ par darba tiesisko attiecību izbeigšanu pievienot civillietu Nr.C29418517 /pers. B/ prasībā pret SIA "/Nosaukums A/" par darba devēja rīkojuma par atstādināšanu no darba atzīšanu par spēkā neesošu un vidējās izpeļņas piedziņu un apvienotajai lietai piešķirt numuru C29437517.

[6] *Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis* prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem. Prasītāja pārstāvis atbildētāja prasību neatzina par pamatotu, uzturēja paskaidrojumos norādīto, un lūdza to noraidīt.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis prasītāja prasību neatzina par pamatotu, uzturēja paskaidrojumos norādīto, un lūdza to noraidīt. *Atbildētāja* prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausījusies pušu pārstāvju paskaidrojumus un pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasītāja prasība atzīt par prettiesisku un spēkā neesošu atbildētāja 2017.gada 3.aprīļa rīkojumu Nr.2017.04/002 "Par /pers. B/ atstādināšanu no darba un dienesta komisijas izveidi" un vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējuma laiku no 2017.gada 3.aprīļa līdz 2017.gada 2.jūlijam 2 642,40 EUR ir pamatota un apmierināma, savukārt atbildētāja prasība izbeigt starp pusēm pastāvošās darba tiesiskās attiecības, kas izriet no 2004.gada 1.jūnijā noslēgtā Darba līguma Nr.2, ir nepamatota un noraidāma.

[8] Darba likuma 58.panta pirmajā daļā noteikts, ka atstādināšana no darba ir ar darba devēja rakstveida rīkojumu noteikts pagaidu aizliegums darbiniekam atrasties darba vietā un veikt darbu, par atstādināšanas laiku viņam neizmaksājot darba samaksu.

Darba likuma 58.panta trešā daļa paredz darba devēja tiesības atstādināt darbinieku no darba, ja šis darbinieks, veicot darbu vai arī atrodoties darba vietā, ir alkohola, narkotiku vai toksiska reibuma stāvoklī, kā arī citos gadījumos, kad darbinieka neatstādināšana no darba var kaitēt viņa paša vai trešo personu drošībai un veselībai, kā arī darba devēja vai trešo personu pamatotām interesēm.

Augstākā tiesa ir atzinusi, ka atstādināšana no darba ir darba devējam atvēlēts preventīvs līdzeklis iespējama interešu apdraudējuma novēršanai (sk., Senāta 2010.gada 27.oktobra spriedumu, lieta Nr.SKC-816/2010). Šajā spriedumā tiesa ir atzinusi, ka gadījumā, ja darbinieks cēlis tiesā prasību, tad darba devējam ir pienākums ar likumīgiem līdzekļiem pierādīt, ka rīkojums ir tiesisks un darba devējam bija objektīvs un pamatots iemesls darbinieka atstādināšanai no darba.

Augstākā tiesa ir arī atzinusi, ka atstādināšanas mērķis ir ne tikai novērst iespējamo kaitējumu darbinieka vai trešās personas drošībai un veselībai vai darba devēja vai trešās personas pamatotām interesēm, bet arī darba devējam dot iespēju atstādināšanas termiņā veikt dienesta pārbaudi un, ja pastāv attiecīgs pamats, arī uzteikt darba līgumu (sk., Augstākās tiesas 2013.gada 23.janvāra spriedums, lieta Nr.SKC-103/2013).

Tādējādi atzīstams, ka atstādināšana no darba var tikt atzīta par atbilstošu Darba likuma 58.panta trešās daļas mērķim un jēgai, ja atstādināšanas pamatā ir objektīvi apstākļi, kas liecina par to, ka darbinieka turpmāka atrašanās darbavietā varētu kaitēt darba devēja un/vai trešo personu pamatotām interesēm, tajā ietverot patiesās situācijas noskaidrošanas nepieciešamību.

Turklāt, runājot par atstādināšanas iemesliem, no normatīvā regulējuma izriet, ka būtiski, lai šī faktiskā situācija ir notikusi, darbiniekam pildot savus ar līgumu uzņemtos pienākumus vai atrodoties darba vietā.

No lietas materiāliem konstatējams, ka starp atbildētāju (pirms nosaukuma maiņas - /Nosaukums D/) kā darba devēju un prasītāju kā darbinieku 2004.gada 1.jūnijā noslēgts darba līgums Nr.02, pamatojoties uz kuru prasītājs ar 2000.gada 1.janvāri uz nenoteiktu laiku pieņemts darbā par komercdirektoru (profesijas kods pēc LR profesiju klasifikatora - 1210 06).

2005.gada 1.oktobrī un 2013.gada 28.decembrī noslēgtajā Darba līgumā izdarīti grozījumi sakarā ar darba samaksas izmaiņām.

Prasītājs 2015.gada 11.decembrī saņēma atbildētāja uzteikumu, kas pamatots ar Darba likuma 101.panta pirmā panta pirmās daļas 1.punktu, kurā norādīts, ka saskaņā ar Darba likuma 103.panta pirmās daļas 2.punktu uzteikuma termiņš ir 10 dienas.

2016.gada 8.janvārī prasītājs cēla tiesā prasību pret atbildētāju, kurā cita starpā lūdza atzīt par prettiesisku un spēkā neesošu SIA /Nosaukums D/ (pēc nosaukuma maiņas - /Nosaukums A/) 2015.gada 11.decembra uzteikumu un atjaunot prasītāju iepriekšējā amatā saskaņā ar 2004.gada 1.jūnija Darba līgumu Nr.02, nosakot šajā daļā nekavējošu sprieduma izpildi.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2017.gada 13.marta spriedumu lietā Nr.C29354316 prasība apmierināta daļēji. Tiesa cita starpā atzinusi atbildētājas 2015.gada 11.decembrī prasītājam izsniegto darba devēja uzteikumu par prettiesisku un spēkā neesošu un atjaunojusi prasītāju iepriekšējā darbā SIA /Nosaukums A/ komercdirektora amatā, nosakot, ka spriedums par atjaunošanu iepriekšējā darbā izpildāms nekavējoties. Ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2017.gada 24.jūlija rīcības sēdes lēmumu minētais spriedums stājās likumīgā spēkā 2017.gada 24.jūlijā.

Prasītājs 2017.gada 27.martā pa pastu nosūtīja atbildētājam iesniegumu "Par nekavējošu atjaunošanu darbā", kurā lūdza nekavējoties atjaunot viņu iepriekšējā darbā SIA /Nosaukums A/ komercdirektora amatā saskaņā ar 2004.gada 1.jūnija Darba līgumu Nr.02, informējot rakstveidā, kurā datumā un kurā vietā prasītājam ir jāierodas darbā, lai varētu sākt pildīt savus amata pienākumus.

2017.gada 4.aprīlī prasītājs saņēma no atbildētāja pa pastu nosūtītus divus rakstveida rīkojumus. Proti, 2017.gada 3.aprīlī izdoto rīkojumu Nr.2017.04/001 "Par /pers. B/ atjaunošanu darbā", saskaņā ar kuru atbildētāja atjaunoja prasītāju SIA /Nosaukums A/ komercdirektora amatā ar 2015.gada 23.decembri, saglabājot prasītājam iepriekš noteikto darba algu 970,00 EUR apmērā pirms nodokļu ieturēšanas, un 2017.gada 3.aprīļa rīkojumu Nr.2017.04/002 "Par /pers. B/ atstādināšanu no darba un dienesta komisijas izveidi".

Rīkojumā norādīts, ka atbildētājam rodas pamatotas aizdomas, ka prasītājs, ļaunprātīgi un prettiesiski izmantojot atbildētāja uzticību, ilgstošu laika posmu ir pārkāpis 2004. gada 1. jūnijā starp pusēm noslēgtā Darba līguma Nr.2 2.1. punkta 20., 23., 34.apakšpunktu, kā arī 2.2. punkta 1., 3., 4. un 5.apakšpunktu. Bez tam atbildētājs saskata arī Darba likuma 86. panta pirmās daļas un Civillikuma 1640.panta pārkāpumu aiz neuzmanības un (vai) ļaunā nolūkā. Tāpat minētajā rīkojumā nolemts, ka, balstoties uz pirmajā punktā minēto, ņemot vērā, ka prasītājs var būt pieļāvis ilgstošu Darba līguma pārkāpumu, uzsākt dienesta izmeklēšanu, nosakot izmeklēšanas darbību termiņu līdz 2017.gada 30.aprīlim. Rīkojumā nolemts atstādināt atbildētāja komercdirektoru – prasītāju no darba ar 2017.gada 3.aprīli un noteikt prasītājam aizliegumu atrasties darba vietā un pildīt savus darba pienākumus līdz 2017.gada 2.jūlijam, atstādināšanas laikā nesaglabājot darbiniekam vidējo izpeļņu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2012.gada 18.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC-0135 norādīts, ka n*eapšaubāmi, atstādināšanai no darba jābūt tiesiskam un faktiskam pamatam, pretējā gadījumā darba devējam atbilstoši Darba likuma 58.panta ceturtajai daļai darba*

devējai ir pienākums izmaksāt darbiniekam vidējo izpelnu par visu darba piespiedu kavējuma laiku, kā arī atlīdzināt ar atstādināšanu radušos zaudējumus. Papildus faktiem, kuri ļauj atstādināt darbinieku no darba, norādāms atstādināšanas termiņš. Tas, ka likums paredz darbinieka atstādināšanu līdz trīs mēnešiem, nenozīmē, ka katrā gadījumā, kad darba devējs konstatēs atstādināšanas iemeslu, tas būs tiesīgs piemērot maksimālo trīs mēnešu atstādināšanas terminu, jo atstādināšanas termiņam ir jābūt saprātīgam un samērīgam.

No 2017.gada 3.aprīļa rīkojuma Nr.2017.04/002 "Par /pers. B/ atstādināšanu no darba un dienesta komisijas izveidi" konstatējams, ka tā pamatā ir no *2017.gada janvāra līdz 2017.gada 28.martam atbildētāja lietvedībā ir saņemti dažu valsts iestāžu ziņojumi.*

Tiesa no lietas materiāliem konstatē, ka Valsts ieņēmumu dienests 2017.gada 17.janvārī sniedzis atbildi atbildētājam uz atbildētāja iesniegumu, kurā atbildētāja bija norādījusi, ka komercsabiedrību SIA /Nosaukums B/ faktiski pārvalda nevis sabiedrības valdes locekle, bet gan fiziskā persona /pers. B/. Valsts ieņēmumu dienests 2017.gada 17.janvārī pieņēmis lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu saistībā ar iespējamām noziedzīgām darbībām valsts ieņēmumu jomā.

Arī no Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras 2017.gada 28.februāra vēstules "Par sūdzības izskatīšanu" redzams, ka tā sniegta atbildētājam, atbildot uz atbildētāja 2017.gada 31.janvāra sūdzību par Valsts ieņēmumu dienesta 2017.gada 17.janvāra lēmumu, kurš atstāts negrozīts. Šajā atbildē prokuratūra norāda uz SIA /Nosaukums B/ valdes locekles paskaidrojumu, ka starp SIA /Nosaukums E/, kura prokūrists ir prasītājs, un SIA /Nosaukums B/ noslēgts sadarbības līgums, lai sniegtu atbalstu SIA /Nosaukums B/ darbībai. Tāpat norādīts, ka neguva apstiprinājumu atbildētāja iesniegumā norādītās ziņas par to, ka prasītājs būtu SIA /Nosaukums B/ amatpersona, faktiskais uzņēmuma vadītājs vai strādātu šajā uzņēmumā bez darba līguma.

Tādējādi secināms, ka minētās vēstules bija paša atbildētāja ierosinātas iniciatīvas, līdz ar to atzīstams, ka minētās vēstules pašas par sevi nevarēja būt tiesisks pamats atbildētājam izveidot izmeklēšanas komisiju.

Atbildētājs paskaidrojumos norāda, ka rīkojuma 3.punkts nekādā veidā nav saistīts ar dienesta izmeklēšanas komisijas darbu, jo prasītājs tika atstādināts no darba, lai aizsargātu atbildētāja likumiskas un komerciālas intereses. Proti, rīkojuma 3. punktā ir norādīts, ka prasītāja rīcība var nepārprotami tieši apdraudēt atbildētāja komercdarbību un reputāciju. Atbildētājs paskaidro, ka, ļaujot prasītājam pildīt komercdirektora amata pienākumus, nevar būt drošs, ka prasītājs, pārstāvot atbildētāju darījumos ar sadarbības partneriem, pieņemot jaunus atbildētāja darbiniekus darbā, veicot atbildētāja grāmatvedības kārtošanu, kā arī veicot citus Darba līgumā paredzētos pienākumos, rūpēsies par atbildētāja kā darba devēja reputāciju, komercdarījumu izdevīgumu un peļņas nešanu, lai ar visām prasītāja kā atbildētāja darbinieka pūlēm attīstītu atbildētāja komercdarbību, kā tas piemīt sabiedrībā pieņemtajam labas komercdarbības pārvaldības principam. Atbildētājs norāda, ka prasītājs ar savu darbošanos atbildētāja tiešo konkurentu interesēs ir neatgriezeniski zaudējis atbildētāja kā darba devēja uzticību, līdz ar ko vairs nav iespējams atļaut prasītājam pildīt tiešos Darba līgumā noteiktos pienākumus.

Tiesa secina, ka, runājot par atstādināšanas iemesliem, no normatīvā regulējuma izriet, ka būtiski, lai šī faktiskā situācija ir notikusi, darbiniekam pildot savus ar līgumu uzņemtos pienākumus vai atrodoties darba vietā.

Tiesas ieskatā, arī Darba likuma 101.panta piektās daļas piemērošanai par atlaišanas pamatu ir nepieciešams, lai starp pusēm pastāvētu darba tiesiskās attiecības.

Konkrētajā gadījumā sakarā ar atlaišanu no 2015.gada 22.decembra starp pusēm juridiski darba tiesiskās attiecības nepastāvēja.

Līdz ar to atbildētāja rīkojumā norādītās prasītāja iespējamās faktiskās darbības pastāvēja ārpus darba pienākumu pildīšanas.

Tiesas ieskatā, neesot darbā un nepildot savus amata pienākumus no 2015.gada 22.decembra prasītājs nevarēja pārkāpt darba līgumu un darba kārtības noteikumus. *Līdz ar to atbildētāja rīkojumam par prasītāja atstādināšanu no darba nav konstatējams tiesisks un faktisks pamats.*

Tāpat no atbildētāja 2017.gada 3.aprīļa rīkojuma Nr.2017.04/002 konstatējams, ka uzsākta dienesta izmeklēšana, nosakot izmeklēšanas darbību termiņu līdz 2017.gada 30.aprīlim. Savukārt prasītājam noteikts aizliegums atrasties darba vietā un pildīt savus darba pienākumus līdz 2017.gada 2.jūlijam, tas ir, piemērojot maksimālo trīs mēnešu atstādināšanas termiņu.

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Minētā tiesību norma satur prasību pēc vispārēji taisnprātīgas, korektas un uzticamas rīcības, kā arī prasību rēķināties ar citu personu aizsargājamām interesēm un dibināto uzticēšanos. Tā attiecas uz visām civiltiesībām, lai ierobežotu tiesību netaisnprātīgu un formālu izlietošanu *(Labas ticības princips un tā piemērošana Latvijas civiltiesībās. Mg.iur. Evija Slicāne. Jurista Vārds. 06.02.2007 6(459))*. Darba likumā noteikts darbinieka tiesisko stāvokli pasliktinošu darba līgumu, koplīgumu, darba kārtības un darba devēja rīkojumu noteikumu aizliegums (Darba likuma 6.pants).

Par atstādināšanas no darba laiku darbinieks nesaņem darba algu, līdz ar to pēc būtības tiek atstāts bez plānotajiem iztikas līdzekļiem.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs rīkojumā nav norādījis pamatojumu šādam maksimālam atstādināšanas termiņam, turklāt nav saprotams, kādēļ prasītājs ir jāatstādina līdz 2017.gada 2.jūlijam, ja dienesta izmeklēšana darbības termiņš noteikts līdz 2017.gada 30.aprīlim.

Ņemot vērā minēto, atzīstams, ka prasītāja atstādināšanas termiņš nav atzīstams par saprātīgu un samērīgu, kā arī nav konstatējami objektīvi apstākļi atstādināšanai, kas liecinātu par to, ka prasītājs, pildot savus amata pienākumus, pārkāpa darba līgumu un darba kārtības noteikumus, ievērojot, ka prasītājs faktiski no 2015.gada 22.decembra neatradās darba attiecībās ar atbildētāju.

Tādējādi atbildētāja 2017.gada 3.aprīļa rīkojums Nr.2017.04/002 "Par /pers. B/ atstādināšanu no darba un dienesta komisijas izveidi" atzīstams par prettiesisku un spēkā neesošu.

Saskaņā ar Darba likuma 58.panta ceturto daļu, ja darbinieka atstādināšana no darba ir bijusi nepamatota darba devēja vainas dēļ, darba devējam ir pienākums izmaksāt darbiniekam vidējo izpeļņu par visu darba piespiedu kavējuma laiku, kā arī atlīdzināt ar atstādināšanu radušos zaudējumus.

Darba likuma 75.panta pirmā daļa paredz, ka visos gadījumos, kad darbiniekam saskaņā ar šo likumu izmaksājama vidējā izpeļņa, tā aprēķināma par pēdējiem sešiem kalendāra mēnešiem no darba algas, no normatīvajos aktos, darba koplīgumā vai darba līgumā noteiktajām piemaksām, kā arī no prēmijām.

Savukārt Darba likuma 75.panta otrā daļa noteic, ja pēdējo sešu vai vairāk mēnešu laikā darbinieks nav strādājis un viņam nav izmaksāta darba samaksa, vidējo izpeļņu aprēķina no darba samaksas par darbu sešos kalendāra mēnešos pirms attaisnotās prombūtnes perioda sākuma. Ja darbinieks pirms attaisnotās prombūtnes perioda sākuma ir strādājis mazāk par sešiem mēnešiem, vidējo izpeļņu aprēķina no darba samaksas par periodu, kurā darbinieks ir strādājis. Ja aprēķinātā mēneša vidējā izpeļņa par darbu normāla darba laika ietvaros ir mazāka nekā spēkā esošā minimālā mēneša darba alga, mēneša, vidējā izpeļņa izmaksājama spēkā esošās minimālās mēneša darba algas apmērā.

Saskaņā ar Darba likuma 75.panta trešo daļu mēneša vidējo izpeļņu aprēķina, dienas vidējo izpeļņu reizinot ar mēneša vidējo darba dienu skaitu pēdējos sešos kalendāra mēnešos (saskaitot darba dienas pēdējos sešos kalendāra mēnešos un šo kopsummu dalot ar seši).

Atbilstoši Darba likuma 75.panta ceturtajai daļai dienas vidējo izpeļņu aprēķina, pēdējo sešu kalendāra mēnešu darba samaksas kopsummu dalot ar šajā periodā nostrādāto dienu skaitu. Ja darbiniekam ir noteikts summētais darba laiks, dienas vidējo izpeļņu aprēķina, stundas vidējo izpeļņu reizinot ar vidējo nostrādāto stundu skaitu darba dienā, kuru aprēķina, pēdējo sešu mēnešu laikā nostrādāto stundu skaitu dalot ar kalendāra darba dienu skaitu (izņemot attaisnotu prombūtni) pēdējo sešu mēnešu laikā. Nostrādāto dienu skaitā neietilpst pārejošas darbnespējas dienas, atvaļinājuma dienas un dienas, kad darbinieks nav veicis darbu šā likuma 74.panta pirmajā un sestajā daļā minētajos gadījumos.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē precizēja prasītājam aprēķināto vidējās izpeļņu par darba piespiedu kavējuma laiku no 2017.gada 3.aprīļa līdz 2017.gada 2.jūlijam un norādīja, ka tā sastāda 2 642,40 EUR, kam tiesas sēdē piekrita arī prasītājs, tādējādi precizējot savu prasījumu un lūdzot piedzīt no atbildētāja 2 642,40 EUR.

Ņemot vērā, ka prasītāja atstādināšana no darba ir bijusi nepamatota atbildētāja vainas dēļ, atbildētājam ir pienākums izmaksāt darbiniekam vidējo izpeļņu par visu darba piespiedu kavējuma laiku par laika periodu no 2017.gada 3.aprīļa līdz 2017.gada 2.jūlijam 2 642,40 EUR apmērā.

[9] Atbildētājs iesniedzis prasības pieteikumu pret prasītāju par darba tiesisko attiecību izbeigšanu.

No lietas materiāliem konstatējams, ka 2017.gada 28.aprīlī atbildētāja dienesta izmeklēšanas komisija sagatavoja atzinumu par šādiem konstatētiem faktiem.

2017.gada 17.janvārī atbildētājs saņēma Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes Otrās izmeklēšanas daļas vecākā izmeklētāja Jāņa Vabala ziņojumu par resoriskās pārbaudes rezultātiem. Valsts ieņēmumu dienesta amatpersona norāda, ka materiāla pārbaudes ietvaros ir noskaidrots, ka SIA /Nosaukums B/ nodarbojas ar reālu saimniecisko darbību, konkrēti - apģērbu tirdzniecību. SIA /Nosaukums B/ pieder divi veikali, kuros reāli tiek pārdota prece. Resoriskās pārbaudes gaitā tika saņemti paskaidrojumi no SIA /Nosaukums B/ amatpersonas - valdes locekles /pers. E/ un fiziskās personas /pers. B/ –prasītāja. Paskaidrojumā SIA /Nosaukums B/ amatpersona norāda, ka viņa ir šīs kapitālsabiedrības valdes locekle, bet saimnieciskās darbības ietvaros viņai palīdz viņas dzīvesbiedrs /pers. B/. /pers. E/ sniegtās liecības savā paskaidrojumā apliecina arī prasītājs. Papildus prasītājs apstiprina, ka viņš regulāri apmeklē SIA /Nosaukums B/ piederošo struktūrvienību - veikalu /Nosaukums K/, kas atrodas t/c /Nosaukums F/ /adrese/. Tāpat resoriskās pārbaudes laikā tika saņemti paskaidrojumi no SIA /Nosaukums B/ darbiniekiem, kuri savos paskaidrojumos apstiprināja, ka SIA /Nosaukums B/ saimniecisko darbību nodrošina gan SIA /Nosaukums B/ amatpersona /pers. E/, gan viņas dzīvesbiedrs prasītājs.

2017.gada 28.februārī atbildētājs saņēma Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras prokurores Guntas Vaikules ziņojumu, kurā ir norādīts, ka no SIA /Nosaukums B/ īpašnieces un valdes locekles tika saņemts paskaidrojums, ar kuru viņa apstiprina faktu, ka veic SIA /Nosaukums B/ saimniecisko darbību, kuras veikšanā viņai palīdz viņas dzīvesbiedrs /pers. B/, kurš savukārt ieņem amatpersonas amatu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību /Nosaukums E/, vienotais reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, juridiskā adrese: /adrese/ (turpmāk – SIA /Nosaukums E/) un starp SIA /Nosaukums E/ un SIA "/Nosaukums B/ ir noslēgts sadarbības līgums par atbalsta sniegšanu SIA /Nosaukums B/ saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Minēto informāciju un ziņas savos paskaidrojumos apstiprināja gan prasītājs kā SIA /Nosaukums E/ amatpersona, gan /pers. E/ kā SIA /Nosaukums B/ valdes locekle. Saskaņā ar Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras virsprokurora Armīna Meistera 2017.gada 19.aprīļa lēmumu resoriskā pārbaude attiecībā uz prasītāja un /pers. E/ iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem nodokļu jomā tiek turpināta arī pašlaik, līdz ar ko izmeklēšanas komisijas pārstāvim sakarā ar izmeklēšanas darbību noslēpumu ir liegta iespēja iepazīties ar resoriskās pārbaudes materiāliem un iegūt tiešos rakstiskos pierādījumus darba pārkāpuma lietā.

SIA /Nosaukums B/ ir reģistrēta LR uzņēmumu reģistra komercreģistrā 2015.gada 19.jūnijā. SIA /Nosaukums B/ vienīgā īpašniece un valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi ir /pers. E/.

SIA /Nosaukums B/ juridiskā adrese ir /adrese/. Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta publiskojamo datu bāzi SIA /Nosaukums B/ pamatdarbība ir apģērbu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos un tai pieder divas struktūrvienības: Veikals /Nosaukums D/ /adrese/ (struktūrvienības reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/), un veikals /Nosaukums D/ /adrese/ (struktūrvienības reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/). Tādējādi ir secināms, ka SIA /Nosaukums B/ veic savu saimniecisko darbību zem preču zīmes /Nosaukums D/.

Saskaņā ar Patentu valdes preču zīmes reģistru par preču zīmju /Nosaukums D/ ar reģistrācijas Nr./numurs/ un Nr./numurs/īpašnieku ir reģistrēts prasītājs (lietas 1.sēj., 49.lapa), uz kura vārda, kā norāda atbildētājs, ir nostiprinātas ekskluzīvas autortiesības strādāt zem minētājām preču zīmēm apģērbu, tai skaitā vīriešu apģērbu, apavu, galvassegu ražošanas un mazumtirdzniecības pakalpojumu un apģērbu, apģērbu aksesuāru un ādas izstrādājumu pārdošanas jomās.

SIA /Nosaukums E/ ir reģistrēta Uzņēmumu reģistra komercreģistrā 2000.gada 5.septembrī. SIA /Nosaukums E/ vienīgā īpašniece ir /pers. F/. personas kods: /personas kods/, kas līdz 2016.gada 26.septembrim bija arī kapitālsabiedrības valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi un ir izslēgta no valdes sastāva sakarā ar valdes locekļa nāvi, pamatojoties uz likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmu reģistru" 4.4.panta otro daļu.

2015.gada 27.februārī SIA /Nosaukums E/ ir izdevusi prokūru prasītājam ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, tai skaitā tiesībām atsavināt, ieķīlāt un apgrūtināt ar lietu tiesībām nekustamo īpašumu. SIA /Nosaukums E/ juridiskā adrese ir /adrese/. Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta publiskojamo datu bāzi SIA /Nosaukums E/ pamatdarbība ir sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana un kā papilddarbības veids ir norādīta apģērbu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos, un tai pieder viena struktūrvienība –veikals /adrese/ (struktūrvienības reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/).

Atbildētāja Izmeklēšanas komisija ir secinājusi, ka, pirmkārt, gan SIA /Nosaukums B/, gan SIA /Nosaukums E/ juridiskās adreses ir reģistrētas vienā nekustamajā īpašumā /adrese/, kas savukārt ir arī prasītāja dzīvesvietas adrese un saskaņā ar ierakstiem Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ pieder /pers. F/, personas kods /personas kods/. kas ir mirusi 2016.gada septembrī, un šobrīd nekustamā īpašuma tiesiskais valdītājs, kuram pieder šī īpašuma lietas tiesības, ir prasītājs. Otrkārt, gan SIA /Nosaukums B/, gan SIA /Nosaukums E/ veic savu komercdarbību vienā nozarē, proti, apģērbu mazumtirdzniecībā specializētajos veikalos. Bez tam gan SIA /Nosaukums B/, gan /Nosaukums E/ ir reģistrējušas savas struktūrvienības ne tikai vienā nekustamajā īpašumā, bet, kā to apstiprina ieraksti Valsts ieņēmumu dienesta publiskojamo datu bāzē, arī vienā telpā adresē /adrese/, kas savukārt saskaņā ar ierakstiem Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs/ pieder prasītājam. Treškārt, atbildētāja firmas nosaukums līdz 2016.gada 4.janvārim bija SIA /Nosaukums D/, kas ir ļoti līdzīgs SIA /Nosaukums B/ nosaukumam un pilnīgi sakrīt ar SIA /Nosaukums B/ saimnieciskajā darbībā lietoto tirdzniecības zīmi - /Nosaukums D/. Ceturtkārt, atbildētāja izmeklēšanas komisija ir secinājusi, ka ir grūti iedomāties un pieņemt par taisnību, ka prasītājs kā preču zīmes īpašnieks, vienlaikus būdams SIA /Nosaukums E/ amatpersona, nekustamā īpašuma /adrese/ īpašnieks, nekustamā īpašuma /adrese/ un kapitālsabiedrības SIA /Nosaukums E/ tiešais mantinieks, brīvprātīgi, slēdzot bezatlīdzības sadarbības līgumus par franšīzes pakalpojumiem un atbalsta sniegšanu SIA /Nosaukums B/, vēlējās attīstīt SIA /Nosaukums E/ un prasītāja tiešā konkurenta - SIA /Nosaukums B/ komercdarbību, jo tas ir pretrunā ar pašu komercdarbības pamatmērķi un jēdzienu, jo komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants.

Atbildētājs norāda, ka atbildētāja izmeklēšanas komisija neapšaubāmi ir secinājusi, ka prasītājs, atrodoties attaisnotā prombūtnē, izmantojot atbildētāja uzticību, darba gaitā iegūtus sakarus ar piegādātajiem, sadarbības partneriem, kā arī viņam uzticēto atbildētāja konfidenciālo informāciju (komercnoslēpumu), ir rīkojies prettiesiski un organizējis atbildētāja tiešo konkurentu saimniecisko darbību ne tikai tajā pašā tirgus nišā, bet arī atvēris SIA /Nosaukums B/ struktūrvienību blakus atbildētāja veikalam tirdzniecības centrā /Nosaukums F/. /adrese/, tādējādi rīkojoties pretējie labiem tikumiem, un ar savu rīcību viennozīmīgi ir nodarījis kaitējumu atbildētāja komercdarbībai, zaudējot atbildētāja kā darba devējas uzticību, kas ir pietiekams pamats jautājuma par Darba līguma izbeigšanu izlemšanai.

Tiesa no lietas materiāliem konstatē, ka 2017.gada 14.augustā atbildētājs izdeva prasītājam rīkojumu par aizliegumu atrasties darba vietā, ar kuru

prasītājs atstādināts no darba ar 2017.gada 15.augustu, nosakot aizliegumu atrasties darba vietā un pildīt savus darba pienākumus līdz darba devējas celtā prasības pieteikuma izskatīšanai pēc būtības un tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Vienlaikus konstatējams, ka kopš 2015.gada 22.decembra, ar kuru pēc darba devējas uzteikuma starp pusēm darba tiesiskās attiecības juridiski tika izbeigtas, atbildētājs vairs nav pildījis komercdirektora amata pienākumus SIA /Nosaukums A/.

Turklāt 2017.gada 14.augustā atbildētājs izdeva prasītājam rīkojumu par aizliegumu atrasties darba vietā, ar kuru prasītājs atstādināts no darba ar 2017.gada 15.augustu, nosakot aizliegumu atrasties darba vietā un pildīt savus darba pienākumus līdz darba devējas celtā prasības pieteikuma izskatīšanai pēc būtības un tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Tādējādi, kā jau tika konstatēts, kopš 2015.gada 22.decembra, ar kuru pēc darba devējas uzteikuma starp pusēm darba tiesiskās attiecības juridiski tika izbeigtas, atbildētājs faktiski vairs nav pildījis komercdirektora amata pienākumus SIA /Nosaukums A/.

Līdz ar to secināms, ka prasītājam, ņemot vērā gan norādīto atlaišanas faktu, nav bijusi nekāda iespēja piekļūt uzņēmuma komercnoslēpumam, dokumentiem u.tml. informācijai.

Prasības pieteikumā norādīts, ka laikā no 2015.gada 22.decembra līdz 2017.gada 13.martam darbinieks atradās attaisnotā prombūtnē, tādējādi prettiesiskā rīcība pieļauta ārpus darba pienākumu pildīšanas laika, līdz ar to neesot iespējams izbeigt darba līgumu, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punktu (darbinieks, veicot darbu, rīkojies prettiesiski un tādēļ zaudējis darba devēja uzticību), tāpēc prasība celta pēc Darba likuma 101.panta piektās daļas.

Kā jau tika konstatēts, faktiski šajā laikā darba tiesiskās attiecības starp pusēm juridiski nepastāvēja, līdz ar to nav pamata secinājumam, ka šajā laika periodā prasītājs atradās attaisnotā prombūtnē

Savukārt Darba likuma 101.panta piektās daļas piemērošanai par atlaišanas pamatu ir nepieciešams, lai starp pusēm pastāvētu darba tiesiskās attiecības.

Līdz ar to tiesas ieskatā šajā laikā nevar arī pastāvēt tādi izņēmuma kārtā esoši svarīgi apstākļi, kas balstīti uz tikumību un taisnprātību, un pastāv ārpus darba pienākumu pildīšanas *(kā to norāda atbildētājs)*, bet tomēr kalpo par pamatu darbinieka atlaišanai, tātad darba tiesisko attiecību izbeigšanai.

Tādējādi ārpus darba tiesiskajām attiecībām atbildētāja norādītie apstākļi par ilgstošu darbinieka pārkāpumu nevar tikt pamatoti ar Darba likuma normām un radīt negatīvas sekas darbiniekam. Līdz ar to, neesot darbā un nepildot savus amata pienākumus, nav pamata atzīt, ka prasītājs pārkāpis darba līgumu, darba kārtības noteikumu.

Attiecīgi nav konstatējams tāds svarīgs iemesls Darba likuma 101.panta piektās daļas izpratnē, kas būtu pamats šīs normas piemērošanai konkrētajā gadījumā.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas judikatūrā atzīts, ka, lai izbeigtu darba tiesiskās attiecības atbilstoši Darba likuma 101.panta piektajai daļai, ir jābūt pilnīgi patstāvīgam pamatam, ko nevar saistīt ar šā panta pirmajā daļā norādītajiem gadījumiem *(sk., Senāta 2008.gada 14.maija spriedumu lietā Nr.SKC-211)*. Turklāt atšķirībā no Darba likuma **101**.panta pirmajā daļā noteiktajiem gadījumiem, tiesa lemj par to, vai darba devējam ir svarīgs iemesls prasīt darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar darbinieku *(sk., Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 8.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKC-1219/2013 8.2.punktu)*.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts minētajā 2012.gada 21**.**marta spriedumā lietā Nr.SKC-368/2012 norādījis, ka ir jābūt skaidri redzamam, kādas darbinieka darbības ir atzītas par tādām, kas ir prettiesiskas, var kaitēt darba devējas vai trešo personu interesēm (sk., šā sprieduma **8.**punktu).

Kā redzams, tad konkrētajā gadījumā prasības pieteikumā norādītie apstākļi prasītāja atlaišanas pamatojumu veido, balstoties uz atbildētāja izveidotās dienesta komisijas atzinumā secināto.

Atbildētājs prasības pieteikumā norāda, ka 2017.gada 3.aprīlī nolemts uzsākt dienesta izmeklēšanu, lai noskaidrotu prasītāja, iespējamā, ilgstošā darba līguma pārkāpuma apstākļus un smagumu.

Uz šādu rīcību prasītāju it kā pamudināja laikā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada 28.martam saņemtie valsts iestāžu ziņojumi par atbildētāju, t.i., ka, būdams atbildētāja komercdirektors, prasītājs darbojas arī kā citas komercsabiedrības prokūrists, sniedzot konsultatīvus pakalpojumus SIA /Nosaukums B/ par komercdarbības attīstīšanu. Līdz ar to atbildētājai radās aizdomas, ka prasītājs ļaunprātīgi izmantojis darba devēja uzticību un ilgstoši pārkāpis darba līguma 2.1.punkta apakšpunktus 20., 23., 34., kā arī 2.2.punkta apakšpunktus 1., 3., 4. un 5.

Kā tiesa jau konstatēja, atbildētājs pats iniciējis no valsts iestādēm saņemto informāciju par prasītāju, uz kuru atsaucas prasības pieteikumā.

Proti, no prasības pieteikuma pielikuma redzams, ka Valsts ieņēmumu dienests 2017.gada 17.janvārī sniedzis atbildi atbildētājam uz tā 2016.gada 23.decembra iesniegumu, kurā atbildētāja bija norādījusi, ka komercsabiedrību SIA /Nosaukums B/ faktiski pārvalda nevis sabiedrības valdes locekle, bet gan fiziskā persona /pers. B/. Valsts ieņēmumu dienests 2017.gada 17.janvārī pieņēmis lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu saistībā ar iespējamām noziedzīgām darbībām valsts ieņēmumu jomā.

Arī no Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras 2017.gada 28.februāra vēstules "Par sūdzības izskatīšanu" redzams, ka tā sniegta atbildētājam, atbildot uz atbildētāja 2017.gada 31.janvāra sūdzību par Valsts ieņēmumu dienesta 2017.gada 17.janvāra lēmumu, kurš atstāts negrozīts. Šajā atbildē prokuratūra norāda uz SIA /Nosaukums B/ valdes locekles paskaidrojumu, ka starp SIA /Nosaukums E/, kura prokūrists ir prasītājs, un SIA /Nosaukums B/ noslēgts sadarbības līgums, lai sniegtu atbalstu SIA /Nosaukums B/ darbībai. Tāpat norādīts, ka neguva apstiprinājumu atbildētāja iesniegumā norādītās ziņas par to, ka prasītājs būtu SIA /Nosaukums B/ amatpersona, faktiskais uzņēmuma vadītājs vai strādātu šajā uzņēmumā bez darba līguma.

Tāpat no lietas materiāliem secināms, ka patiesībai neatbilst tas, ka tikai pēc minēto valsts iestāžu atbildes vēstuļu saņemšanas atbildētājam sāka rasties šaubas par prasītāja rīcības tiesiskumu. Minēto atbildētāja apgalvojumu apgāž gan tas, ka atbildētājs pats, vēršoties norādītajās valsts iestādēs, jau rakstīja par savām šaubām par prasītāja rīcību, gan arī tas, ka atbildētājs jau civillietā Nr.C29354316 pauda savu viedokli par prasītāja darbošanos konkurējoša uzņēmuma interesēs un par it kā atbildētāja pieļautu komercnoslēpuma izpaušanu (lietas 1.sēj., 129.-144.lapa). Tāpat arī izskatāmās prasības argumenti satur viedokli, ko it kā pamato izmeklēšanas komisijas secinājumi (jeb arī viedoklis), par prasītāja darbošanos konkurējošā uzņēmuma interesēs un komercnoslēpuma izpaušanu.

Kā redzams, atbildētāja izveidotās izmeklēšanas komisijas secinājumu pamatā ir: publiski pieejama informācija no Uzņēmumu reģistra un zemesgrāmatas, kurā atbildētājs varēja ieskatīties jau sen, turklāt šī informācija neapliecina prasītāja prettiesisku rīcību attiecībā pret darba devēju.

Latvijas Republikas Satversmes 106.pantā paredzētas ikvienas personas tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai. Darba līguma un tiesību normas jāpiemēro saprātīgi, nevis formāli, lai bez tiesiska pamatojuma neliegtu personai tiesības uz darbu.

Atlaistajam darbiniekam līdz strīda izšķiršanai tiesā ir izvēles tiesības, nestrādāt vai nodibināt darba tiesiskās attiecības ar citu darba devēju un saņemt darba samaksu *(sk., Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 30.novembra sprieduma lietā Nr.SKC-1715/2012 9.3.punktu)*.

Tiesa nekonstatē, ka prasītājam būtu bijis aizliegts būt par prokūristu citā uzņēmumā, kuram noslēgts sadarbības līgums ar SIA /Nosaukums B/, vai

pat nodibināt darba tiesiskās attiecības ar citu darba devēju un saņemt darba samaksu laikā no 2015.gada 22.decembra līdz strīda izšķiršanai tiesā.

Tiesu praksē atzīts, ka slēdziena, kurā konstatēts pārkāpums, izdarīšanas diena var tikt atzīta par pārkāpuma atklāšanas dienu *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta spriedumu lietā SKC-222/2004, SKC-547/2006, SKC-203/2010).*

Tiesas ieskatā konkrētajā gadījumā izmeklēšanas komisijas atzinuma pieņemšanas dienu nevar tikt atzīta par pārkāpuma atklāšanas dienu, jo atbildētāja darbība, vācot pierādījumus pret prasītāju un vērtējot viņu izmeklēšanas komisijā, veikta par laiku, kad starp pusēm darba tiesiskās attiecības nepastāvēja, taču vienlaikus komisijas secinājumi attiecas uz prasītāja darba līguma pārkāpumiem *(norādot, ka atbildētājs pārkāpis darba līguma 2.1.20., 2.1.23., 2.1.34., 2.2.1., 2.2.3., 2.2.4., 2.2.5.punktus),* kurus darbinieks eventuāli varēja pieļaut tikai, esot darbā – darba tiesiskajās attiecībās.

Tāpat uz prasības celšanas dienu tiesa nekonstatē tādu ilgstošu prasītāja pārkāpumu, kas, prasītājam nepildot savus amata pienākumus, būtu atstājis uz atbildētāja komercdarbību tādu negatīvu iespaidu, ka kalpotu par pamatu izņēmuma kārtā izbeigt darba tiesiskās attiecības ar tiesas spriedumu pēc Darba likuma 101.panta piektās daļas, jo īpaši apstākļos, kad šīs darba tiesiskās attiecības nepastāvēja kopš 2015.gada 22.decembra, bet kopš 2017.gada 3.aprīļa (atjaunojot prasītāju darbā) prasītājs tika atstādināts no darba.

Turklāt neatkarīgi no pārkāpuma atklāšanās dienas, uzteikuma noilgums iestājas, ja ir pagājuši 12 mēneši no pārkāpuma izdarīšanas dienas *(sk., Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 30.septembra spriedumu civillietā Nr.SKC-1892/2014).* Minētais tiesas ieskatā attiecināms arī uz prasības celšanu Darba likuma 101.panta piektās daļas kārtībā, jo arī šīs prasības mērķis ir izbeigt darba tiesiskās attiecības.

Tā kā šī prasība celta 2017.gada 26.maijā, tad konstatējams, ka ir pagājis vairāk par 12 mēnešiem no iespējamā pārkāpuma (kas varēja notikt tikai atbildētājam veicot darbu) izdarīšanas brīža. Tādējādi prasība arī dēļ noilguma iestāšanās nevar tikt apmierināta, jo noilgums ir patstāvīgs prasības noraidīšanas pamats.

Saskaņā ar Civillikuma 1893.pantu saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā.

Savukārt Darba likuma 31.panta pirmā daļa paredz, ka visi prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, noilgst divu gadu laikā, ja likumā nav noteikts īsāks noilguma termiņš.

Tāpat atzīstams, ka atbildētāja norādītais par prasītāja kaitējumu atbildētāja komercdarbībai ne ar ko nav pierādīts, tāpat nav tieši norādīts, kādu konfidenciālu informāciju un kam prasītājs ir izpaudis, un, ja tā ir noticis, tad kādas tieši negatīvas sekas tas atstājis uz atbildētāja komercdarbību. Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas liecinātu par iespējamā pārkāpuma ietekmi uz darba tiesisko attiecību turpināšanu, ietekmi uz darba vidi un darba devēja reputāciju. Uzticības zaudēšana ir darba devēja no morāles viedokļa novērtējama darbinieka rīcība konkrētā situācijā. Tiesa konkrētajā situācijā nevar konstatēt, ka prettiesiskas rīcības, veicot darbu, dēļ prasītāja būtu zaudējis darba devēja uzticību, jo tiesa nav konstatējusi prettiesisku rīcību no prasītāja puses.

Turklāt Darba likuma 83.pants par komercnoslēpuma neizpaušanu, kā jau iepriekš minēts, var attiekties tikai uz laiku, kad starp pusēm pastāvēja darba tiesiskās attiecības, proti, laikā, kad darbiniekam ir pieejama komercsabiedrības informācija, t.sk. tāda, kas satur komercnoslēpumu.

Ņemot vērā minēto, atbildētāja prasība pret prasītāju izbeigt starp SIA "/Nosaukums A/" un /pers. B/ pastāvošās darba tiesiskās attiecības, kas izriet no 2004.gada 1.jūnijā noslēgtā Darba līguma Nr.2, ir noraidāma kā nepamatota.

[10] Lietā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi sastāda 4,08 EUR, ko veido izdevumi par prasības pieteikuma nosūtīšanu atbildētājam, paskaidrojuma nosūtīšanu prasītājam, kā arī paziņojumu nosūtīšanu lietas dalībniekiem. Ņemot vērā, ka atbildētājs ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus samaksājis 3,20 EUR apmērā, tiesa atzīst, ka ar lietas izskatīšanas saistītie izdevumi 0,88 EUR apmērā saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otrās daļas noteikumiem ir piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 1.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par darba samaksas piedziņu un citiem darbinieku prasījumiem, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām vai ir ar tām saistīti.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai.

Par prasību, kas novērtējama naudas summā, valsts nodevu piedzen atkarībā no prasības summas, kas konkrētajā lietā sastāda 2 642,40 EUR. Par citām prasībām, kam nav mantiska rakstura vai kas nav jānovērtē, valsts nodeva jāmaksā 71,14 EUR.

Tādējādi saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktu, 34.panta pirmās daļas 4.punktu, 35.panta pirmās daļas 1.punktu no atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva 411,57 EUR apmērā.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta pirmo daļu un trešās daļas 1.punktu tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir izdevumi par advokāta palīdzību.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta trešajai daļai, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

Lietā atrodas prasītāja pilnvarotā pārstāvja zvērināta advokāta 2017.gada 25.septembra izrakstīts rēķins prasītājam 1 500,00 EUR apmērā (lietas 1.sēj., 224.lapa).

Ievērojot minēto, tiesa uzskata, ka atbildētājam ir jāatlīdzina prasītājam izdevumi advokāta palīdzības samaksai 1 500,00 EUR apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantā noteiktajam atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto, saskaņā ar Civilprocesa likuma 192., 193., 194., 195.pantu, tiesa

Nosprieda

SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, prasību noraidīt.

/pers. B/, personas kods /personas kods/, prasību apmierināt.

SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, izbeigt starp SIA "/Nosaukums A/" un /pers. B/ pastāvošās darba tiesiskās attiecības, kas izriet no 2004.gada 1.jūnijā noslēgtā Darba līguma Nr.2.

Atzīt par prettiesisku un spēkā neesošu SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, 2017.gada 3.aprīļa rīkojumu Nr.2017.04/002 "Par /pers. B/ atstādināšanu no darba un dienesta komisijas izveidi".

Piedzīt no SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējuma laiku no 2017.gada 3.aprīļa līdz 2017.gada 2.jūlijam 2 642,40 EUR (divi tūkstoši seši simti četrdesmit divi *euro* un 40 centi).

Piedzīt no SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, ar lietas vešanu saistītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai 1 500,00 EUR (viens tūkstotis pieci simti *euro* un 00 centi).

Piedzīt no SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, valsts ienākumos valsts nodevu 411,57 EUR (četri simti vienpadsmit *euro* un 57 centi) apmērā par labu valstij, kas iemaksājama: Valsts kase; reģistrācijas Nr.90000050138; konta Nr.LV55TREL1060190911200; BIC kods:

TRELLV22; iemaksas mērķis: valsts nodeva tiesu iestādē lieta Nr.C29437517.

Piedzīt no SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,88 EUR (00 *euro* un 88 centi) apmērā par labu valstij, kas iemaksājami pēc sekojošiem rekvizītiem - saņēmējs Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, konts Nr. LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis - 21499 Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lieta C29437517.

Noteikt SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu samaksu par labu valstij, SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, dokumenti saistībā ar tiesas izdevumu samaksu nekavējoties iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā Rīgā, Lomonosova ielā 10, 1.stāvā, 105.kabinetā vai nosūtāmi pa pastu, lai netiktu uzsākta piespiedu izpilde.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 18.decembrī.

Tiesnese I.Bērziņa